

Bài 7: Quản lý rủi ro dự án

Thẩm định Đầu tư Công

Học kỳ Hè

2013

Giảng viên: Nguyễn Xuân Thành

Rủi ro xây dựng

- ◆ Những rủi ro trong quá trình xây dựng dự án, nếu xảy ra, sẽ gây ảnh hưởng đến việc hoàn thành và đưa dự án vào hoạt động.
- ◆ Các rủi ro xây dựng:
 - ✓ Chi phí đầu tư tăng vượt dự toán do lạm phát và tăng giá đầu vào cao hơn so với dự phòng.
 - ✓ Trễ tiến độ do năng lực quản lý đầu tư xây dựng, khan hiếm đầu vào, tìm kiếm nguồn tài trợ.
 - ✓ Trục trặc kỹ thuật do sai lầm trong thiết kế, thay đổi công nghệ, công nghệ lạc hậu, không đạt tiêu chuẩn kỹ thuật, không đạt tiêu chuẩn môi trường.

Rủi ro cầu

- ◆ Những rủi ro, nếu xảy ra, làm thay đổi cầu đối với sản phẩm hay dịch vụ đầu ra của dự án.
- ◆ Những rủi ro cầu:
 - ✓ Lượng cầu đối với đầu ra dự án giảm
 - ✓ Giá đầu ra dự án giảm
- ◆ Tính chất rủi ro cầu phụ thuộc vào cấu trúc thị trường đầu ra của dự án:
 - ✓ Cạnh tranh
 - ✓ Độc quyền cạnh tranh
 - ✓ Độc quyền nhóm
 - ✓ Độc quyền mua
 - ✓ Độc quyền bán

Rủi ro cung ứng

- ◆ Những rủi ro, nếu xảy ra, làm thay đổi lượng và giá đầu vào dự án bao gồm nguyên vật liệu, đặc biệt là dự án sử dụng tài nguyên thiên nhiên.
- ◆ Các rủi ro cung ứng:
 - ✓ Nguồn cung khan hiếm, hay thậm chí cạn kiệt
 - ✓ Giá đầu vào tăng
- ◆ Giống như rủi ro cầu, tính chất rủi ro cung ứng phụ thuộc vào cấu trúc thị trường đầu vào của dự án:
 - ✓ Cạnh tranh
 - ✓ Độc quyền cạnh tranh
 - ✓ Độc quyền nhóm
 - ✓ Độc quyền mua
 - ✓ Độc quyền bán

Rủi ro vận hành

- ◆ Những rủi ro, nếu xảy ra, sẽ làm thay đổi hiệu quả hoạt động của dự án và ở tình huống xấu nhất là làm cho dự án ngưng hoạt động.
- ◆ Những rủi ro vận hành:
 - ✓ Trục trặc máy móc thiết bị
 - ✓ Bảo trì, duy tu, đại tu
 - ✓ Người lao động đình công
 - ✓ Quản lý tồn kho

Rủi ro tài chính

- ◆ Rủi ro tài chính liên quan đến việc dự án vay nợ và nghĩa vụ trả nợ trong tương lai của dự án thay đổi.
- ◆ Các rủi ro tài chính:
 - ✓ Lãi suất thay đổi
 - ✓ Thay đổi khả năng tái tài trợ (đối với các khoản vay bắc cầu)
 - ✓ Thay đổi yêu cầu thế chấp

Rủi ro tiền tệ

- ◆ Rủi ro tiền tệ là rủi ro chuyển đổi một loại tiền này sang một loại tiền khác khi các hạng mục ngân lưu mà dự án nhận về hay trả ra được tính theo các loại tiền khác nhau
- ◆ Các rủi ro tiền tệ:
 - ✓ Tỷ giá thay đổi
 - ✓ Khả năng chuyển đổi nội tệ/ngoại tệ

Rủi ro chính trị

- ◆ Rủi ro chính trị là những rủi ro liên quan đến việc nhà nước tại quốc gia sở tại của dự án thay đổi chính sách nằm ngoài những cam kết ban đầu.
- ◆ Các rủi ro chính trị
 - ✓ Thay đổi chính sách thuế
 - ✓ Thay đổi chính sách trợ giá
 - ✓ Không xây dựng CSHT hỗ trợ
 - ✓ Thay đổi các cam kết hợp đồng
 - ✓ Thay đổi tiêu chuẩn kỹ thuật
 - ✓ Quốc hữu hóa

Rủi ro bất khả kháng

- ◆ Rủi ro nằm ngoài khả năng kiểm soát của các đối tượng có quyền lợi trong dự án.
- ◆ Các rủi ro bất khả kháng:
 - ✓ Chiến tranh/bạo loạn
 - ✓ Động đất
 - ✓ Lũ lụt
 - ✓ Hỏa hoạn(Các rủi ro trên không phải do dự án gây ra)

Các hợp đồng chuyển giao/chia sẻ rủi ro

- ◆ Rủi ro xây dựng:
 - ✓ Ký hợp đồng xây dựng với nhà thầu xây dựng, trong đó nhà thầu xây dựng đưa ra bảo lãnh về tiến độ xây dựng và quy chuẩn kỹ thuật (tức là đền bù nếu vi phạm).
- ◆ Rủi ro cầu, cung ứng và vận hành:
 - ✓ Ký hợp đồng bao tiêu
 - ✓ Ký hợp đồng cung ứng nguyên vật liệu, có thể bao gồm hợp đồng bảo hiểm rủi ro biến động giá nguyên liệu.
 - ✓ Mua bảo hiểm rủi ro biến động giá sản phẩm bán ra và/hay giá nguyên liệu.
 - ✓ Ký hợp đồng với công ty quản lý và vận hành dự án, trong đó bao gồm điều khoản đảm bảo về chất lượng quản lý, bảo trì với các hình thức thưởng/phạt.

Các hợp đồng chuyển giao/chia sẻ rủi ro

◆ Rủi ro quan trọng khác

- ✓ Bảo hiểm rủi ro đối với lãi suất và tiền tệ
 - ◆ Hợp đồng hoán đổi lãi suất
 - ◆ Hợp đồng tương lai, quyền chọn hay hoán đổi tiền tệ. Thông thường công ty phát triển dự án đảm bảo cam kết được mua và chuyển ngoại tệ ra nước ngoài từ phía ngân hàng trung ương.
- ✓ Rủi ro chính trị
 - ◆ Sự dụng hệ thống xét xử quốc tế đối với việc vi phạm cam kết của nhà nước.
 - ◆ Mua bảo hiểm từ các công ty bảo hiểm rủi ro quốc gia.
 - ◆ Vay các tổ chức tài chính đa phương (Ngân hàng Thế giới, Ngân hàng Phát triển châu Á).
- ✓ Rủi ro bất khả kháng
 - ◆ Mua bảo hiểm từ các công ty bảo hiểm phi nhân thọ.